

3

tibjan

IMAM MEHDI, A.S.,
U PREDAJAMA EHLI SUNNETĀ

Abdurrahim El-Musevi

• ﷺ ﴿ ﻢَلِكُ الْعَالَمِينَ ﴾

Imam Mehdi, a.s., u
predajama ehli sunneta

Imam Mehdi, a.s., u predajama ehli sunneta

Sejjid Abdurrahim El-Musevi

Naslov izvornika

El-Imamu-l-Mehdi fi rivajati ehli-s-sunneh

Prevod s arapskog jezika

Mustafa Kamali

Lektura
Zenaida Karavdić

2019.

Sejjid Abdurrahim El-Musevi

Imam Mehdi, a.s., u predajama ehli sunneta

Sarajevo 2019.

PREDGOVOR

Prihvatanje činjenice da pravda i istina imaju svoju zbilju, temelj je apsolutnih moralnih i ljudskih vrijednosti. I baš kao što se pravda i istina ne ukrašavaju i nikada ne poprimaju boju i miris rase, etničke grupacije, religije i geografskih odrednica, isto su tako svi njihovi istinski plodovi i ishodi takvi.

Vjerovanje u Mehdija ili konačnog spasitelja ovoga svijeta jedno je duboko vjerovanje koje je proizašlo iz logičkog i čvrstog vjerovanja u istinu i pravdu. Ovo vjerovanje, koje se tokom historije kretalo ukorak s čovjekom, neprestano je pred njim držalo otvoren prozorčić nade za njegov put i čvrstu istrajnost kako bi ga provelo kroz najmračnija razdoblja nepravde i ugnjetenosti i pomoglo karavani naučnog, kulturnog, civilizacijskog i moralnog napretka da dođe do svoga cilja.

Naravno, ovo drevno i duboko vjerovanje, uz poстепени razvoj ljudske misli i emocije, postaje sve konkretnije, određenije i jasnije. Sazrijevanjem čovjeka preraslo je iz ideje i pretpostavke u jasnu i sveobuhvatnu razrađenu doktrinu. Ideja o Spasitelju koji će se pojavitи nekada u budućnosti te uspostaviti pravdu i vratiti svakome njegovo pravo, postojala je od davnina u mislima i riječima elite i uvijek je zauzimala posebno mjesto u predskazanjima Božijih vjerovjesnika u nebeskim i drugim knjigama religija. Ova ideja i pretpostavka, međutim, upotpunjavanjem Božje religije u razdoblju zrelosti, intelektualnog i

emocionalnog odrastanja čovjeka, dobila je svoj identitet sa svim neophodnim detaljima i opisima zarad shvatanja i pripreme čovjeka za ovaj veliki događaj.

Mehdevijet je jedan od osnovnih islamskih i kur'anskih naučavanja. Kur'an čovjekovu budućnost opisuje veoma svjetlom, lijepom i prijatnom. Na osnovu kur'anskog viđenja, čovjek će potpunim intelektualnim rastom stići do ispravnog poimanja sebe i svijeta u kojem živi i na taj se način izbaviti iz kandži uobrazilja i prohtjeva koji su ispod nivoa njegovog dostojanstva. U tom periodu, vlast će biti u rukama Božijih dobrih robova, koji će učiniti da mir, red i dobro na zemlji budu cilj svih ljudskih programa i djelatnosti.

Mehdevijet je u časnim predajama Poslanika, s.a.v.a., kao istinskim objašnjenjima Kur'ana, definisan i objašnjen tako da kur'anski ajeti za svakog budu jasno pojmljivi na logičan i skladan način. Dodamo li ovome i riječi Imama Ehli bejta, a.s., koje se napajaju iz osebujnog izvora Vjerovjesnikove emanacije, učenje mehdevijeta naći će se na položaju vjerskih neophodnosti islama. Ono što je kazano u Poslanikovim, s.a.v.a., hadisima i riječima Imama Ehli bejta, a.s., o ovoj temi, također je pojasnilo i podiglo veo nejasnoća s predskazanja koja se nalaze u knjigama prethodnih religija.

Međutim, ni ovo pitanje, poput brojnih drugih pitanja, nije ostalo sigurno od pakosti uskogruđih sektaša i sluga nepravednih vladara. Ako su izdajnički vladari prenošenje i pisanje Poslanikovih, s.a.v.a., hadisa koji čine osnovni temelj njegovog sunneta, zabranjivali skoro stotinu

godina, uslijed čega su Poslanikovom sunnetu nanesene nenadoknадive štete jer su jasni i nedvosmisleni Poslanikovi hadisi bili razlog sramote vladara, onda im ni pitanje mehdevijeta nikada nije bilo i neće biti prihvatljivo.

Kriviljenje izvornih islamskih pojmoveva, uz izmišljanje lažnih pojmoveva i njihovo miješanje s islamskim pojmovima, unošenje sumnji u vezi s islamskim pojmovima, uvećavanje trivijalnih stvari i obezvređivanje osnovnih pojmoveva, spadaju u najveće izdaje koje su učinjene naučnoj i duhovnoj baštini islama. Broj ovih velikih izdaja je pozamašan i mi nemamo namjeru da ih nabrajamo, ali da bi bilo jasno o čemu je riječ, ukazat ćemo na neke primjere.

U Kur'anu i ispravnom Poslanikovom, s.a.v.a., sunnetu jasni su definicija, položaj i uloga Ehli bejta, a.s. Ehli bejt, a.s., pročišćen je od strane Allaha, dž.š., ljubav prema njima je farz i, pored Kur'ana, predstavljen je kao vjerski autoritet nakon Poslanika.

Međutim, i pored toga, od dana Poslanikovog, s.a.v.a., preseljenja pa do danas svi naporovi većine muslimana usredsređeni su na to da s jedne strane pojmu i značenje Ehli bejta što više rasplinu i pod ovaj pojmu podvedu sve one koji su za Poslanika vezani ili krvno ili brakom i na taj način učine besmislenim značenja i koncepte Ehli bejta iz svih kur'anskih ajeta i Poslanikovih hadisa; a s druge strane da spram Ehli bejta izgrade autoritete koje će predstaviti kao da su mu ne samo konkurenca već i da su iznad njega.

Uskogrudi sektaši napredovali su dotle da su eksplicitno kazali: "Iako je primarno pravilo islama

o donošenju salavata takvo da se salavat donosi samo na Poslanika i Ehli bejt, s obzirom na to da je takav salavat šijski slogan, nije ga dozvoljeno donositi, već će se salavat donositi samo na Poslanika, ili će se pored Ehli bejta dodati i ashabi!"

Nažalost, većina učenjaka koji nisu šiije kroz povijest su se trudili dokazati "vjerovanje" šija u izmijenjenost Kur'ana, kao da će, ako tako šta dokažu, ostvariti veliki trijumf. Nikada nisu binnuli o tome što raspirivanje tog opasnog i lažnog pitanja prije svega nanosi štetu Kur'anu i da je to u najmanju ruku davanje povoda nemuslimima za stvaranje sumnje u Kur'an. Nekad čovjek gledajući njihovu strast i težnju da to dokažu dođe do zaključka da oni to "vjerovanje" žele dokazati pod svaku cijenu, pa makar i po cijenu uništenja Kur'ana.

Pitanje mehdevijeta također, kao jedno od čvrstih šijskih uvjerenja, budući da se na vrlo neobičan način podudara s predskazanjima u prethodnim nebeskim knjigama, izazvalo je posebnu osjetljivost sektaša, pa je kao rezultat u prethodnim stoljećima na različite načine vođena borba protiv ovog izvornog islamskog vjerovanja. Jedan je oblik borbe potpuno poricanje mehdevijeta. Danas ga neki smatraju sujevjerjem. Upravo oni koji su prije nekoliko godina u Egiptu na osnovu sna o osam zelenih (!) golubova predviđeli da će tadašnji predsjednik Egipta koji je iz njihove grupe na prijestolju ostati sigurno osam godina, no nije mogao na tom položaju ostati ni tri godine dana!

Jedan oblik borbe protiv mehdevijeta jeste stvaranje lažnog surogata za spasitelja čovječanstva.

Priče o jednookom Dedžalu, preuveličavanja o tome da će svijet i ljudi u budućnosti utonuti u apsolutnu tamu, samo su napor da se pitanje mehdevijeta baci na marginu i obezvrijedi.

Još jedan od oblika borbe protiv ovog pitanja jest stvaranje nejasnoća i generaliziranje osobina Mehđija koji će doći u obliku idealnog čovjeka, kako bi se zbog toga mogao predstaviti kao izmišljena osoba koja je plod mašte i fantazija. Kao rezultat toga, do sada su među sunijama stotine ljudi iznosili tvrdnje o mehdevijetu, proglašavajući sebe Mehđijem. Nekada bi oko sebe okupili ljude, ali bi u većini slučajeva bili ismijani i polahko odlazili u zaborav. Nekada bi izmišljanjem hadisa htjeli dovesti u sumnju osobine istinskog Mehđija. Naprimjer, rekli su da će Mehđi biti iz loze Imama Hasana, a.s., iako postoji ogroman broj sahīh hadisa koji jasno govore o tome da je Mehđi iz loze Imama Husejna, a.s.

Ovo su samo neki oblici borbe protiv šijskog učenja o mehdevijetu kako bi se na taj način ovo logično, atraktivno i izvorno islamsko vjerovanje, koje je još jedan dokaz izvornosti šiizma, sklonilo od pogleda i po uvjerenju neprijatelja na taj način spriječilo širenje šiizma.

Knjižica koju imate u rukama predstavlja kratku diskusiju o hadisima iz sunijskih knjiga koji potvrđuju učenje mezheba Ehli bejta. Ova zbirka pokazuje da se, iako u sunijskim knjigama postoji mnogo hadisa koji su isti kao i u šijskom učenju, svjesno ulažu napor u proizvođenje lažnih hadisa kojima će se spomenuti hadisi zasjeniti.

Ovo neznatno djelo, poput noge skakavca koju odniješe mravi na dvor Sulejmanu povodom

ustoličenja njegova, poklanjamo povodom godišnjice rođenja našem iščekivanom zaštitniku Mehdiju, a.s., ubrzao Allah njegov časni dolazak, i uz selame i izjave lojalnosti, kažemo: "O gospodine i zaštitniče naš, griješne nam oči pobijelješe u iščekivanju, smiluj se na nas i dođi, uzmi nas za ruke! O uspomeno Poslanikova, Alijeva, Fatimina, Hasanova i Husejnova, o očinji vidu svih Imama, o jezgro svih dobrih kroz povijest, o nado svih vjerovjesnika i poslanika, svijet je počeo da htati pod čizmama nasilnika, a vrisak potlačenih širom svijeta odjekuje nadajući se pravdi. Dođi i realiziraj Božije obećanje o vlasti istine i pravde. Dođi i učini Božiju vjeru dominantnom nad svim iskrivljenim religijama, i iskorijeni neznanje, zalutalost, nepravdu, nasilje, glad, smutnju..."

4. Ša'ban 1440. / 09. 04. 2019. god.
Mustafa Kamali

Imam Mehdi, a.s., u
predajama ehli sunneta

UVOD

Vjerovanje u nužnost pojave svjetskog spasitelja i njegove pravedne vlasti nije ograničeno samo na nebeske religije već se javlja i u nereligijskim filozofskim školama. Tako npr. dijalektički materijalizam, koji je historiju tumačio na osnovu kontradiktornosti, propagira da će doći dan u kojem će sve kontradiktornosti nestati, a sloga i mir zavladati.¹ Isto tako, dosta nereligijskih mislilaca vjeruje u ovu nužnost. Naprimjer, poznati britanski mislilac Bertrand Russell kaže: „Zbilja, svijet iščekuje reformatora koji će ga ujediniti pod jednom zastavom i jednim zakonom.“² U istom smislu, poznati fizičar i naučnik Albert Einstein je rekao: „Zbilja, nije daleko dan u kojem će mir i prijateljstvo zavladati svjetom i ljudi biti u međusobnoj ljubavi i bratstvu.“³

Irski mislilac Bernard Shaw govorio je još jasnije i preciznije. U opisu reformatora, o tome da on treba imati vrlo dug život prije nego što se pojavi, rekao je: „On je živi čovjek koji posjeduje zdravu tjelesnu građu i izvanrednu umnu moć, uzvišeni čovjek prema kojem se uzdiže ovaj niski čovjek nakon dugog truda. On će imati dug život koji će prelaziti 300 godina pa će se moći oko-

¹ Šehid Muhammed Bakir Es-Sadr, *Bahsun hevle-l-Mehdi*, str. 87.

² Sejjid Abdurrida Eš-Šehristani, *El-Mehdi el-mev'ud*, str. 6.

³ *Ibid.*

ristiti svime što je sakupio u tom svom dugom životu.”¹

Sve nebeske religije ukazale su na nužnost pojavе svjetskog obnovitelja. Ko god proučava nebeska predskazanja u svetim knjigama, uviđa da se u njima taj obnovitelj naslućuje u Mehdiju kojeg predstavlja mezheb Ehli bejta, a.s., kao što su to potvrdile mnoge studije o tekstovima tih preskazanja.² Kadi Es-Sabati je obradio jedno od navedenih predskazanja u knjizi *Aš'ija* iz Starog zavjeta, Svetе knjige o svjetskom obnovitelju, i rekao: „Ovaj tekst je striktno o Mehdiju ... Imamije (šiije) su govorile: ‘To je Muhammed ibn Hasan El-'Askeri koji se rodio 255. h. godine. Njegova majka je bila sluškinja Hasana 'Askerija, čije ime je bilo Nerdžis, u Surre men rea (Sammerri), u vrijeme El-Mu'temeda. Bio je skriven godinu dana,³ pa se pojavio, a onda se opet skrio i to je ‘velika skrivenost’ i neće se vratiti sve dok Allah to ne bude htio. Budući da je njihovo vjerovanje bliže onom o čemu govorи ovaj tekst, a moј je cilj da branim Muhammedov, s.a.v.a., ummet, bez pristrasnosti u korist nekog mezheba, spomenuo sam da se ono što tvrde imamije šiije potpuno uklapa s ovim tekstrom.”⁴

Isto tako, veliki učenjak Muhammed Rida Fehru-l-islam, koji je bio kršćanin pa je primio islam i opredijelio se za mezheb Ehli bejta, a.s., stigao

¹ Abbas Mehmud Akkad, *Bernard Shaw*, str. 124.

² Sadiki, *El-Bišarat ve-l-mukarinat*.

³ Utvrđeno je da je skrivenost Imama nakon preseljenja oca trajala 69 godina.

⁴ Mirza En-Nuri, *El-Berahinu-s-sābātijje*, preuzeto iz knjige *Kešfu-l-estar*, str. 84.

je do istog zaključka do kojeg je stigao i Sabati. Fehru-l-islam je napisao enciklopedijsko djelo *Enisu-l-islam* kao odgovor Jevrejima i kršćanima i u njemu obradio predskazanja u njihovim knjigama došavši do zaključka da se sva ta predskazanja poklapaju s Mehdijem ibn Hasanom El-'Askerijem, a.s.⁵

Ko god pažljivo promatra tekstove predskazaњa (iz prethodnih svjetskih knjiga), vidi da oni nude opise svjetskog obnovitelja koji se poklapaju samo s Iščekivanim Mehdijem, po vjerovanju škole Ehli bejta, a.s. Zato, ko nije upoznat s ovim vjerovanjem, neće moći pronaći stvarni primjer o kojem su govorila ta predskazanja, kao što to primjećujemo, primjera radi, u riječima komentatora Biblije u vezi s odlomcima 1–17 iz knjige San, glava 12, prividjenje Jovana, u kojima se ističe da se osoba o kojoj se govorи u prenesenim predskazanjima još nije rodila i zato se njihovo jasno tumačenje i očito značenje prepusta budućnosti i nepoznatom vremenu u kojem će se ona pojaviti.⁶

Jedan broj pripadnika sunijske uleme proveo je iste studije i stigao do istog zaključka. Primjera radi, profesor Se'id Ejjub je zaključio da je stvarni primjer o kojem govore spomenute fraze iz knjige San upravo taj u kojeg vjeruje škola Ehli bejta, a.s., (šiije): „U knjizi *Vjerovjesnici* napisano je da nema mahana u Mehdijevom djelovanju“, što potom komentariše riječima: „Svjedočim da sam tako našao u knjigama sljedbenika Knjige. Zbilja, sljedbenici Knjige pratili su vijesti o Meh-

⁵ Muhammed Sadiki, *Bišaratu 'ehdejn*, str. 232.

⁶ *Ibid.*

diju isto kao što su pratili vijesti o njegovom djeđu (Muhammedu, s.a.v.a.), pa ih predskazanja iz knjige San vode do žene koja će imati dvanaest potomaka.“ Zatim ukazuje na jednu drugu ženu poslije nje, koja će roditi posljednjeg potomka od one prethodne dvanaestorice, i u toj knjizi stoji: „Ova će žena biti okružena opasnostima, a ove su opasnosti izražene simbolikom aždahe: ‘I aždaha stoji ispred spomenute žene dok se ona porađa kako bi odmah progutala njeno dijete.’“¹

Dakle, vlast je imala namjeru ubiti ovog dječaka, ali nakon njegovog rođenja. Barkli kaže: „Kada su na nju navalile opasnosti, Bog joj je istrgnuo dijete i zaštitio ga.“² A izraz „Bog joj je istrgnuo dijete“ znači da ga je On sakrio, kako to sam Barkli objašnjava: „...a ova knjiga spominje: ‘I dječak će biti skriven hiljadu dvjesto i šezdeset dana.’“³ Ovaj period ima svoje tajne i simboliku kod sljedbenika Knjige. O potomstvu prve žene Barkli općenito kaže: „Doista, aždaha će voditi žestoki rat protiv potomstva ove žene, kako stoji u knjizi (San): ‘...pa će se aždaha rasrditi na tu ženu i krenut će da vodi rat protiv ostalih njenih potomaka koji čuvaju Božiju Oporuku.’“⁴

Profesor Se’id Ejjub komentira to riječima: „Ovo su opisi Mehđija, i to isti onakvi kakvi su kod šiija imamija isnaašerija.“⁵ Svoje mišljenje utvrđuje

¹ *Sifr Er-Ru’ja*, 12 : 3.

² *Ibid.*

³ Period je simboličan, jer u izvornom tekstu stoji: „... i biti će skriven od aždahe jedan period, dva i po perioda.“ *Bišaratu ‘ehdejn*, str. 263.

⁴ *Sifr Er-Ru’ja*, 12 : 13.

⁵ Se’id Ejjub, *El-Mesihu-d-dedždžal*, str. 379, preneseno

u fusnoti u komentarima o podudarnosti tih opisa s Mehdijem iz Ehli bejta, a.s.⁶ Zato su mnoge studije potvrdile da ova predskazanja (iz svete knjige) ukazuju konkretno na samog iščekivanog Mehđija po vjerovanju škole Ehli bejta, a.s.

Sad bismo trebali preći na predaje ehli sunneta o Mehđiju i njegovom identitetu, kako bismo saznali prelaze li granice titule i govore li o njemu lično nakon što je mutevatir predajama utvrđen njegov dolazak, ili su stale kod titule?

Jasno je da se neko ko je uvjeren u dolazak Mehđija, ali mu je nejasno ko je on, ustvari ne može smatrati uvjerenim u Mehđija onako kako zahtijeva islamska poslanica, jer on vjeruje u Mehđija kao naziv, ali ne vjeruje u sadržaj. Razdvajanje vjerovanja u imama lično i vjerovanja u njegovu pojavu kvari vjerovanje u Mehđija. To je kao da neko vjeruje u obaveznost namaza, ali ne zna njegove šartove (ruklove).

Kako bismo stigli do spoznaje Imama Mehđija lično i stvarno kroz predaje ehli sunneta, raspravu ćemo podijeliti na nekoliko dijelova.

iz *El-Mehdi el-muntezar fil-fikrilislami*, str. 13.

⁶ *E'lamu-l-hidaje*, sv. 14, str. 9–24.

Priznanje rođenja Imama Mehdija, a.s., od sunijske uleme

Mnogi učenjaci ehli sunneta sami su zabilježili svoja mnogobrojna priznanja rođenja Imama Mehdija. Neki su ova priznanja sabrali u posebne studije i vremenski povezali sve one koji su priznali, bez prekida, i to počev od vremena „male skrivenosti“ Imama Mehdija, a.s., (260–329. hidžr. god.) pa sve do našeg vremena.

Zadovoljit ćemo se navođenjem samo nekih od priznanja (ko želi opširnije podatke, može pogledati prijašnje zbirke priznanja¹):

1. Ibn Esir El-Džezri ‘Izzuddin, umro 630. hidžr. god., u svojoj knjizi *El-Kamil fit-tarih* u događajima iz 260. hidžr. god. kaže: „...u ovoj je godini preselio Ebu Muhammed El-Alevi El-’Askeri, a on je po imamijskom mezhebu je-

¹ Vidi: El-Kazvini, *Kitabul-imani-s-sahih*; Mehdi Fekih Imani, *El-Imamu-l-Mehdi fi nehdži-l-belage*; Et-Tebrizi, *Men huve el-Imamu-l-Mehdi*; Ali Jezdi El-Hairi, *Ilzamu-n-nasib*; Ali Muhammed Dehil, *El-Imamu-l-Mehdi*; Samir El-Emidi, *Difa' ani-l-kafi*, u kojoj je spomenuto 128 pripadnika ehli sunneta koji su priznali rođenje Imama Mehdija, a.s., poredano hronološki – prvi ga je priznao Ebu Bekr Muhammed ibn Harun Er-Rujani, umro 307. hidžr. god., u svojoj knjizi *El-Musned*, a posljednji savremeni profesor Junus Ahmed Es-Samerrai u svojoj knjizi *Samerra fi edebi-l-karni-s-salis-el-hidžri*, čije je izdavanje pomagao Bagdadski univerzitet 1968. god. Vidi: *Difa' ani-l-kafi*, sv. 1, str. 568–592, pod naslovom: Šesti dokaz: priznanja ehli sunneta.

dan od dvanaest Imama, otac Muhammeda za kojeg oni vjeruju da je Iščekivani.“¹

2. Ibn Hallekan, umro 680. hidžr. god., u svojoj knjizi *Vefejatu-l-e'jan* rekao je: „Ebu-l-Kasim Muhammed ibn Hasan El-'Askeri ibn Ali El-Hadi ibn Muhammed El-Dževad, koji je spomenut prije njega, dvanaesti je od dvanaest Imama po vjerovanju imamija i poznat je kao Hudždžeh... Rođen je u petak, polovinom ša'bana 255. godine.“ Zatim je zabilježio da je historičar i putopisac Ibn El-Ezrek El-Fareki, umro 577. hidžr. god., u svojoj knjizi *Tarihu Mejjafarkin* napisao: „Doista, kažu da se spomenuti Hudždžeh rodio 9. rebi'u-l-evvela 258. hidžr. god., ali je rečeno i da je to bilo 8. ša'bana 256. h., što je sigurnije.“²

Trebamo reći da je tačan datum rođenja Imama, a.s., ono što je sam Ibn Hallekan prvo spomenuo, tj. petak, polovina ša'bana 255. hidžr. god. Sve šije se slažu u tome jer je tako preneseno i u vjerodostojnim predajama uz svjedočenja njihovih prijašnjih velikana. Šejh Kulejni, r.a., koji je živio u vrijeme male skrivenosti, ovaj je datum tretirao općeprihvaćenim i dao mu prednost nad svim ostalim predajama koje govore drugačije. U poglavljju o njegovom rođenju kaže: „On, a.s., se rodio u polovini ša'bana 255. godine.“³

Šejh Saduk, r.a., umro 381. hidžr. god., prenoseći od svog učitelja Muhammeda ibn Muhammeda ibn 'Isama El-Kulejnija, a on od Muhammeda ibn Jakuba El-Kulejnija, koji je prenio od Alija ibn

¹ *El-Kamil fi-t-tarih*, sv. 7, str. 274, u djelu o događajima 260. hidžr. godine.

² *Vefejatu-l-e'jan*, sv. 4, str. 176 i 562.

³ *Usulu-l-kafi*, sv. 1, str. 514.

Muhammeda Bendara, rekao je: „Sahib, a.s., se rodio u polovini ša'bana 255. hidžr. godine.“⁴ Ku-lejni u svojoj knjizi ovaj datum nije pripisao Aliju ibn Muhammedu Bendaru, jer je taj datum bio poznat odranije i oko njega nije bilo neslaganja.

3. Ez-Zehebi, umro 748. hidžr. god., u tri je svoje knjige priznao rođenje Imama Mehdija, a.s., s tim da nismo provjerili njegove ostale knjige.

U knjizi *El-'Iber* je rekao: „U ovoj, tj. 255. hidžr. godini, rodio se Muhammed ibn Hasan ibn Ali El-Hadi ibn Muhammed El-Dževad ibn Ali Er-Rida ibn Musa El-Kazim ibn Džafer Es-Sadik, Ebu-l-Kasim, kojeg rafidije oslovljavaju El-Hale-fu-l-Hudždžehom, Mehdijem, Iščekivanim, Sahibu-z-zemanom jer je on posljednji od dvanaest Imama.“⁵

U knjizi *Tarihu duvelil-islam* u biografiji Imama Hasana 'Askerija je napisao: „Hasan ibn Ali El-Hadi ibn Muhammed El-Dževad ibn Ali Er-Rida ibn Musa El-Kazim ibn Džafer Es-Sadik, Ebu Muhammed El-Hašimi El-Husejni, jedan je od šiitskih Imama koje šiije smatraju bezgrešni-ma; zove se El-Hasan El-'Askeri zbog toga što stanuje u Samerri, koja se zove i Asker. On, otac Iščekivanog kod rafidija, preselio je u Samerri 8. rebi'u-l-evvela 260. hidžr. god. Imao je 29 godi-na i ukopan je pored svog oca. Što se tiče njego-vog sina Muhammeda ibn Hasana, kojeg rafidije zovu El-Kaim, El-Halef El-Hudždžeh, on se rodio 258. ili 256. hidžr. godine.“⁶

⁴ *Kemalu-d-din*, sv. 1, str. 430.

⁵ *El-'iber fi haber men gabir*, sv. 3, str. 31.

⁶ *Tarihu-l-islam*, sv. 19, str. 113, u događajima i smrti 251–260. hidžr. godine.

U knjizi *Sijeru a'lam-i-n-nubela* je rekao: „Iščekivani časni Ebu-l-Kasim Muhammed ibn Hasan El-'Askeri ibn Ali El-Hadi ibn Muhammed El-Dževad ibn Ali Er-Rida ibn Musa El-Kazim ibn Džafer Es-Sadik ibn Muhammed El-Bakir ibn Ali Zejnu-l-abidin ibn Husejn Eš-Šehid ibn El-Imam Ali ibn Ebu Talib, El-Alevi, El-Husejni, posljednji je od dvanaest prvaka.“¹ Ovo je dio Zehebijevog mišljenja s kojim se slažemo, što ne znači da se slažemo s cjelokupnim njegovim načinom vjerovanja u Mehdija jer je on u zabludi, kao i mnogi drugi koje smo spomenuli, koji vjeruju da je Mehdi Muhammed ibn Abdullah.

4. Ibnu-l-Verdi, umro 749. hidžr. god., u fuznoti djela *Tetimetu-l-muhtesara* poznatog kao *Tarihu Ibni-l-Verdi* piše: „Muhammed ibn Hasan El-Halis rodio se 255. hidžr. godine.“²

5. Ahmed ibn Hadžer El-Hejsemi Eš-Šafi'i, umro 974. hidžr. god., u svojoj knjizi *Es-Seva'iku-l-muhrike*, pred kraj trećeg poglavlja 11. glave, piše: „Ebu Muhammed El-Hasan El-Halis, a Ibn Hallekan ga je nazvao Askerijem, rodio se 232. hidžr. god. ... preselio je u Samerri i ukopan je pored svog oca i amidže, a imao je 28 godina. Prenosi se da je i on bio otrovan i da nije ostavio djece iza sebe, osim sina Ebu-l-Kasima Muhammeda El-Hudžđeta, koji je u vrijeme preseljenja oca imao 5 godina, ali mu je Allah i u tim godinama podario mudrost pa se zove i El-Kaim El-Muntezar. Navodno je odveden u Medinu,

¹ *Sijeru e'lam-i-n-nubela*, sv. 13, str. 119.

² *Nuru-l-ebsar*, str. 186. U *Tarihu Ibni-l-Verdi* nismo ovo našli, moguće je da je izbrisano.

gdje je nestao bez traga.“³

6. Eš-Šebravi Eš-Šafi'i, umro 1171. hidžr. god., u svojoj knjizi *El-Ithaf* jasno je istakao rođenje Imama Mehdija Muhammeda ibn Hasana El-'Askerija, a.s., u polovini ša'bana 255. hidžr. godine.⁴

7. Mu'min ibn Hasan Eš-Šebblendži, umro 1308. hidžr. god., u svojoj knjizi *Nuru-l-ebsar* u opsežnom tekstu navodi ime Imama Mehdija, njegov časni i čisti rodoslov, njegove nadimke i kaže: „... on je posljednji od dvanaest Imama po vjerovanju imamija.“⁵

8. Hajruddin Ez-Zerkuli, umro 1396. hidžr. god., u svojoj enciklopediji *El-A'lam* u biografiji Imama Mehdija El-Muntezara napisao je: „Muhammed ibn Hasan El-Askeri El-Halis ibn Ali El-Hadi, Ebu-l-Kasim, posljednji od dvanaest Imama kod imamija ... rođen je u Samerri. Otac mu je preselio kad je imao 5 godina ... smatra se da se rodio polovinom ša'bana 255. hidžr. godine, a da je sakriven 265. hidžr. godine.“⁶

Ipak, po konsenzusu šijija i ostalih koji su to zabilježili, početak datuma male skrivenosti je, prema našim saznanjima, 260. hidžr. god. Možda se u knjizi *El-A'lam* desila neka štamparska greška, jer Ez-Zerkuli godinu nije napisao slovima već brojevima, a greška u tiskanju brojeva je vrlo moguća.

³ Ibn Hadžer El-Hejsemi, *Es-Savaiku-l-muhrike*, prvo izdanje, str. 207; drugo izdanje, str. 124 i treće izdanje, str. 313–314.

⁴ *El-Ithaf bi Hubbi-l-ešraf*, str. 68.

⁵ *Nuru-l-ebsar*, str. 186.

⁶ *El-A'lam*, sv. 6, str. 80.

Postoje još mnoga priznanja koja ova rasprava ne može obuhvatiti.

Imamovo ime i rod

Ko pomno prati vjerodostojne predaje o imenu i rodu hazreti Mehđija u knjigama ehli sunne-ta, vidi da, pored toga što su te predaje mnogo-brojne, one utvrđuju jednu činjenicu, a to je da se rod hazreti Mehđija vraća Božijem Poslaniku, s.a.v.a., da je on iz Ehli bejta, a.s., da je jedan od dvanaest bezgrešnih Imama, a.s., i da je on za-pravo posljednji od njih po imenu Muhammed ibn Hasan 'Askeri, sin Alija Hadija, sina Mu-hammeda Dževada, sina Alija Ride, sina Musaa Kazima, sina Džafera Sadika, sina Muhammeda Bakira, sina Alija Sedždžada, sina Husejna šehi-da na Kerbeli, sina Alija ibn Ebu Taliba, neka je Božiji blagoslov i mir na sve njih. On nosi nadimak El-Mehdi El-Muntezar – Iščekivani Mehđi – što se podudara s vjerovanjem imamijskih šii-ja. Ovdje ćemo ukazati na primjere tih predaja o njegovom imenu i rodu.

1. Mehđi je kenanijskog, kurejšijskog i ha-šimijskog roda.

Preneseno je od Ketada: „Upitao sam Se’ida ibn Musejiba je li Mehđi istina i potvrđno mi je od-govorio. Zatim sam upitao iz kojeg je roda i do-bio odgovor da je iz Kenane, iz Kurejša, iz Beni Hašima.“¹

¹ El-Mekdisi Eš-Šafi’i, *Ikdu-d-durer fi ahbari-l-munte-zar*, str. 42–44; El-Hakim, *El-Mustedreku ‘ala-s-sahihajn*,

2. Mehdi je Abdulmuttalibov potomak.

Ibn Madže je zabilježio od Enesa ibn Malika: "Božiji Poslanik, s.a.v.a., je govorio: 'Mi, Abdulmuttalibova djeca, prvaci smo stanovnika Dženneta: ja, Hamza, Ali, Džafer, Hasan, Husejn i Mehdi.'"¹ Iz ovog se vidi da je Mehdi potomak Abdulmuttalibove djece.

3. Mehdi je Ebu Talibov potomak.

Preneseno je od Sejfa ibn 'Umejra: "Bio sam kod Ebu Džafera Mensura, pa mi on, bez prethodnog razgovora o tome, reče: 'O Sejfe ibn 'Umejre, mora biti jedan glasnik s neba koji će dozivati u ime jednog čovjeka iz potomstva Ebu Taliba.' Upitah ga: 'Život bih dao za tebe, Zapovjedniče vjernih, prenosiš li ti ovo?' i odgovori mi: 'Da, tako mi Onog u Čijoj je ruci moja duša, jer sam to čuo svojim ušima!' Ja primijetih da nisam prije čuo taj hadis, ali mi on potvrđi: 'O Sejfe, doista je to istina, i kad se to desi, mi ćemo biti prvi koji će mu se odazvati. Znajte da će poziv biti za čovjeka koji će poticati od sinova našeg amidže!' Zatražih pojašnjenje: 'Je li taj čovjek iz potomstva Fatime?' i dobih odgovor: 'Da, o Sejfe. Da ga nisam lično čuo od Ebu Džafera Muhammeda ibn Alija (Imama Bakira, a.s.), ne bih ga prihvatio, makar mi svi stanovnici Zemlje to govorili, ali u pitanju je Muhammed ibn Ali!'² Ovaj hadis potvrđuje da je Imam Mehdi potomak Ebu Taliba.

sv. 4, str. 553; El-Hejsemi, *Medžme'u-z-zevaid*, sv. 7, str. 115.

¹ *Sunenu Ibn Madže*, sv. 2, str. 1368, poglavljje pojave Mehdija; *El-Mustedreku 'ala-s-sahihajn*, sv. 3, str. 211; Es-Sujuti, *Džem'u-l-dževami'*, sv. 1, str. 851.

² *'Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 149–150.

4. Mehdi je iz Ehli bejta, a.s.

Preneseno je od Ebu Se'ida Hudrija da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., govorio: „Neće nastupiti smak svijeta sve dok Zemlja ne bude puna tlačenja i nepravde“ i dodao: „Potom će se pojaviti čovjek iz moga potomstva ili iz moje porodice koji će Zemlju ispuniti jednakošću i pravdom onako kako je bila ispunjena tlačenjem i nepravdom.“³

Sličan hadis prenesen je od Abdullaha ibn Omera, koji prenosi da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., govorio: „Neće nastupiti smak svijeta sve dok ne bude vladao jedan čovjek iz moje porodice čije je ime slično mom imenu.“⁴

Preneseno je od Imama Alija, a.s., da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., govorio: „Mehdi je jedan od nas, Ehli bejta, kojeg će Allah u jednoj noći pripremiti za vlast.“⁵

³ Ahmed ibn Hanbel, *Musned*, sv. 3, str. 424, hadis br. 10920; *Musnedu Ebi Je'la*, sv. 2, str. 274, hadis br. 987; *El-Mustedreku 'ala-s-sahihajn*, sv. 4, str. 577; *'Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 36; *Mevaridu-d-damaan*, str. 464, hadisi br. 1879 i 1880; Ibn Haldun, *El-Mukaddime*, sv. 1, str. 250; *Džem'u-l-dževami'*, sv. 1, str. 902; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 271, hadis br. 38691; *Jenabi'u-l-mevedde*, str. 433, poglavljje 73.

⁴ *Musnedu-l-Bezzaz*, sv. 1, str. 281; *Musned*, sv. 1, str. 376; *Sunenu-t-Tirmizi*, sv. 4, str. 505; *El-Mu'džemu-l-kebir*, sv. 10, str. 135, hadis br. 10221; *Tarihu Bagdad*, sv. 4, str. 388; *'Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 38; *Metalibu-s-su'ul*, sv. 2, str. 81; *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 91; *Feraidu-s-semtajn*, sv. 2, str. 327; *Ed-Durru-l-mensur*, sv. 6, str. 58; *Džem'u-l-dževami'*, sv. 1, str. 903; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 271, hadis br. 38692; *Burhanu-l-muttekin*, str. 90, poglavljje 2.

⁵ Ibn Ebu Šejba, *El-Musannaf*, sv. 8, str. 678; Ibn Hammad, *El-Fiten*; *Musned*, sv. 1, str. 84; *Tarihu-l-Buhari*, sv.

5. Mehdi je potomak Poslanika, s.a.v.a.

Preneseno je od Abdullaха ibn Omera da je Božији Poslanik, s.a.v.a., govorio: „Na kraju vremena će se pojaviti čovjek iz mog potomstva, njegovo ime je kao moje ime, njegov nadimak je kao moj nadimak. Ispunit će Zemlju pravdom onako kako je sad ispunjena nepravdom. To je Mehdi.“¹

6. Mehdi je Fatimin potomak

Preneseno je od Umm Seleme, Poslanikove, s.a.v.a., supruge, da je Poslanik, s.a.v.a., govorio: „Pojava Mehđija je istina i on je Fatimin potomak.“²

1, str. 371; *Sunenu Ibn Madže*, sv. 2, str. 1367, poglavljje 34, hadis br. 4085; *Musnedu Ebi Je'la*, sv. 1, str. 359, hadis br. 465; *Hiljetu-l-evlija*, sv. 3, str. 177; *Ibn 'Adi, El-Kamil fi du'efai-r-ridžal*, sv. 7, str. 2643; *El-Firdevs*, sv. 4, str. 222, hadis br. 6616; *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 100; *'Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 183, poglavljje 6; *El-'Ilelu-l-mutenahije*, sv. 2, str. 2856, hadis br. 1432; *Feraidu-s-semtajn*, sv. 2, str. 331, hadis br. 583; *Mizanu-l-i'tidal*, sv. 4, str. 359, hadis br. 9444; *El-Mukaddime*, sv. 1, str. 396; *Tehzibu-t-tehzib*, sv. 11, str. 152, hadis br. 294; *Es-Sujuti, El-Havi li-l-fetavi*, sv. 2, str. 213; *Ed-Durru-l-mensur*, sv. 6, str. 58; *Džem'u-l-dževami'*, sv. 1, str. 449; *El-Džami'u-s-sagir*, sv. 2, str. 672, hadis br. 9243; *Es-Sava'iku-l-muhrike*, str. 163, poglavje 511; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 264, hadis br. 38664; *Burhanu-l-muttekin*, str. 87, poglavje 1, hadis br. 43; *Mirkatu-l-mefatih*, sv. 9, str. 349; *Fejdu-l-kadir*, sv. 6, str. 278, hadis br. 9243.

¹ *Tezkiretu-l-havas*, str. 363; *'Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 43, poglavljje 1; *Ibn Tejmija, Min-hadžu-s-sunne*, sv. 4, str. 86–87.

² *Tarihu-l-Buhari*, sv. 3, str. 364; *El-Mu'džeemu-l-kebir*, sv. 23, str. 267, hadis br. 566; *El-Mustedreku 'ala-s-sahihajn*, sv. 4, str. 557.

Također je preneseno od Umm Seleme: „Čula sam Poslanika, s.a.v.a., kako govori: ‘Mehdi je iz mog potomstva, jedno od Fatimine djece.’”³

7. Mehdi je potomak Imama Husejna, a.s.

Preneseno je da je Huzejfa ibn Jeman rekao: „Božiji Poslanik, s.a.v.a., nam je održao govor i spomenuo ono što će se desiti u budućnosti. Potom je rekao: ‘Kad bi od Ovog svijeta ostao samo jedan dan, Allah bi ga produžio sve dok ne pošalje čovjeka iz mog potomstva čije je ime kao moje ime.’ Tad je Selman El-Farisi postavio pitanje: ‘Božiji Poslaniče, od kojeg od tvojih potomaka?’, a Poslanik, s.a.v.a., mu je odgovorio: ‘Od ovog’ i potapšao Husejna, a.s.”⁴

Preneseno je od Ebu Se’ida Hudrija: „Božiji Poslanik, s.a.v.a., se bio razbolio i oporavlja se

³ *Sunenu Ebi Davud*, sv. 4, str. 104, hadis br. 4284; *Sunenu Ibn Madže*, sv. 2, str. 1368, poglavljje 34, hadis br. 4086; *Musned*, sv. 1, str. 84; El-Begavi, *El-Mesabih*, sv. 3, str. 492; *Džami’u-l-usul*, sv. 5, str. 343; *Metalibu-s-su’ul*, sv. 2, str. 81; *Miškatu-l-mesabih*, sv. 3, str. 24, poglavljje 2, hadis br. 5453; *Tuhfetu-l-ešraf*, sv. 13, str. 7, hadis br. 18153; *El-Firdevs*, sv. 4, str. 497, hadis br. 6943; *Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 36, poglavljje 1; *Mizamu-l-i-tidal*, sv. 2, str. 87; *Ed-Durru-l-mensur*, sv. 6, str. 58; *Džem’u-l-dževami’*, sv. 1, str. 449; *El-Džami’u-s-sagir*, sv. 2, str. 672, hadis br. 9241; *Es-Sava’iku-l-muhrike*, str. 141, poglavljje 11; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 264, hadis br. 38662; *Is’afu-r-ragibin*, str. 145; *Mirkatu-l-mefatih*, sv. 9, str. 350; *Fejdu-l-kadir*, sv. 6, str. 277, hadis br. 9241; *Et-Tadžu-l-džami’lil-usul*, sv. 5, str. 343.

⁴ Ibnu-l-Kajjim, *El-Menaru-l-munif*, str. 148 i 329, poglavljje 50; *Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 45, poglavljje 1; El-Muhibb Et-Taberi, *Zehairu-l-’ukba*, str. 136; *Feraidu-s-semtajn*, sv. 2, str. 325 i 575; Ibn Hadžer, *El-Kavlu-l-muhtesar*, sv. 7, str. 37; *Es-Siretu-l-halebijke*, sv. 1, str. 193; *Jenabi’u-l-mevedde*, sv. 3, str. 63, poglavljje 94.

kad je kod njega ušla Fatima, s.a., da ga obide, a ja sam mu bio s desne strane. Kad je ugledala Poslanika, s.a.v.a., kako je oslabio, Fatima, s.a., gorko je zaplakala. Božiji Poslanik, s.a.v.a., joj je rekao: ‘Šta te rasplaka, o Fatima? Zar ne znaš da je uzvišeni Allah pogledao na Zemlju, pa odbrao tvog oca i poslao ga kao vjerovjesnika, potom ponovo pogledao, pa odabralo tvog muža, pa mi objavio da te vjenčam za njega i da ga uzmem kao svog opunomoćenika? Zar ne znaš da si ti pod pažnjom uzvišenog Allaha jer te tvoj otac udalio za čovjeka koji je od svih ljudi u islamu bio najučeniji, najblaži i koji je prvi primio islam?’ i ona se naslijala i oraspoložila. Želeći da je podsjeti na sva dobra koja je Allah podario njojmu i njegovoj porodici, Božiji Poslanik, s.a.v.a., je dodao: ‘O Fatima, Ali ima osam vrlina: svoje vjerovanje u Allaha i Njegovog Poslanika, svoju mudrost, svoju suprugu, dva Poslanikova unuka, Hasana i Husejna, svoje naređivanje u dobro i odvraćanje od lošeg. O Fatima, mi smo Ehli bejt kojem je dato šest osobina koje nisu date nikom od prvih niti će ih dobiti iko od posljednjih, osim nas, Ehli bejta: naš vjerovjesnik je najbolji među vjerovjesnicima, a on je tvoj otac; naš opunomoćenik vjerovjesnika je najbolji opunomoćenik, a on je tvoj muž; naš šehid je najbolji šehid, a on je Hamza, amidža tvog oca; naša su dva sibta u ovom ummetu, a to su tvoja dva sina; naš je potomak Mehdi ovog ummeta, iza kojeg će namaz klanjati Isa’, a.s. Potom je potapšao Husejna po ramenu i dodao: ‘Iz njegovog potomstva će biti Mehdi u ovom ummetu.’^{“1}

¹ *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 120, poglavljje 9; *El-Fusulu-l-muhimme*, str. 286; *Jenabi'u-l-mevedde*, sv.

8. Ime majke Imama Mehdija, a.s., i dokaz da je Mehdi potomak Imama Sadika, a.s.

Od mufessira i lingviste poznatog kao Ibn Haš-šab preneseno je: „Pričao mi je Ebu-l-Kasim Tahir ibn Harun ibn Musa El-Kazim, a on je preko svog oca od svog djeda prenio sljedeće: ‘Govorio je moj gospodin Džafer ibn Muhammed: Dobro-stivi nasljednik je iz mog potomstva, on je Mehdi čije je ime Muhammed, nadimak mu je Ebu-l-Kasim, koji će se pojaviti na kraju vremena, a majka mu se zove Nerdžis. Iznad njegove glave će biti komad oblaka koji će ga štititi od sunca, ići uz njega gdje god on ide i razgovjetnim glasom pozivati: Ovo je Mehdi, slijedite ga.’“²

9. Mehdi je potomak Imama Ride, a.s.

Od Hasana ibn Halida je preneseno da je Ali ibn Musa Er-Rida, a.s., govorio: „Nema vjeru onaj ko se ne suzdržava od grijeha i doista, najplemenitiji od vas kod Allaha je najbogobojazniji od vas – ko najbolje zna za bogobojaznost. ... Doista, moj četvrti potomak je sin prvakinje robinja, kojim će Allah očistiti Zemlju od svake nepravde i nasilja...“³

10. Ime Mehdijevog oca

Rujani, Taberani i drugi zabilježili su hadis koji glasi: “Mehdi je moj potomak. Njegovo lice je kao blistava zvijezda, boja kože mu je arapska, tjelesna građa mu je israilska – što znači da je visok – on će ispuniti Zemlju pravdom onako kako

² 3, str. 490 i 493, poglavljje 94.

³ *Jenabi'u-l-mevedde*, sv. 3, str. 491, preuzeto iz Ebu Nu'ejm El-Isbahani, *El-Erbe'in*.

³ *Jenabi'u-l-mevedde*, sv. 3, str. 448–449.

je ona ispunjena nepravdom. Njegovim hilafetom će biti zadovoljni stanovnici neba i stanovnici Zemlje.” Također je preneseno o njegovom izgledu: “On je mladić, surmastih očiju, tankih dugih obrva, kukastog nosa, guste brade, a na desnom obrazu ima mladež.”

Muhjiddin ibn Arabi u knjizi *El-Futuhat* je rekao: “Znajte da je pojava Mehdija nužna, ali on se neće pojaviti sve dok se Zemlja ne ispuni nepravdom i nasiljem, pa da je on ispuni jednakošću i pravdom. On je potomak Božijeg Poslanika, s.a.v.a., od Fatimine djece. Njegov djed je Husejn ibn Ali ibn Ebu Talib, a njegov otac Imam Hasan El-‘Askeri ibn Imam Ali En-Neki, ibn Imam Muhammed Et-Teki, ibn Imam Ali Er-Rida, ibn Imam Musa El-Kazim, ibn Imam Džafer Es-Sadik, ibn Imam Muhammed El-Bakir, ibn Imam Ali Zejnu-l-Abidin, ibn Imam Husejn, ibn Imam Ali ibn Ebu Talib, čije je ime slično imenu Božijeg Poslanika, s.a.v.a., kojem će muslimani dati prisegu na vjernost u prostoru između Rukna (čošak Ka’be gdje se nalazi Crni kamen) i Mekama. Izgledom liči na Poslanika, s.a.v.a., a blizak mu je i po čudi. Narod koji će zbog njegovog dolaska biti najsretniji jesu stanovnici Kufe, imetak će među ljudima dijeliti jednakom, u imovini s ljudima će postupati pravedno, Hidr će se kretati ispred njega.”¹

¹ Hasan El-‘Adavi El-Mesri, *Mešariku-l-envar fi fevzi ehli-l-I’tibar*, str. 476–477; *Jevakitu-l-dževahir*, str. 562.

III.

Osobine Imama Mehđija

Nakon što smo pojasnili ime i rodoslovje Imama Mehđija, ovdje ćemo obraditi predaje prenesene u knjigama ehli sunneta o tjelesnim osobinama Imama, a.s., kao što su opis lica, boje kose i slično tome, kroz nekoliko predaja.

1. Preneseno je od Ebu Se'ida El-Hudrija da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Mehdi je moj potomak, sjajnog čela, ... ispunit će Zemlju pravdom i ispravnošću nakon što se ona ispuni nepravdom i nasiljem...“²

2. Preneseno je od Huzejfe da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Mehdi je moj potomak, njegovo lice je poput sjajnog mjeseca, boja mu je arapska, a tijelo israilsko. Ispunit će Zemlju pravdom kao što je ispunjena nepravdom. Njegovim hilafetom će se zadovoljiti i stanovnici neba i Zemlje i ptice u zraku...“^{3.org}

² *Sunen Ebu Davud*, sv. 4, str. 107, hadis 428; *El-Mustedrek 'ala-s-sahihajn*, sv. 4, str. 557; *Me'alimu-s-sunen*, sv. 4, str. 344; *Mesabihu-l-Begavi*, sv. 3, str. 492, hadis 4212; *El-'Ilelu-l-mutenahije*, sv. 2, str. 859, hadis 1443; *Džami'u-l-usul*, sv. 5, str. 343; *Metalibu-s-su'ul*, sv. 2, str. 80; *El-Bejan*, str. 117; *'Ikdu-d-durer*, str. 59; *Miškatu-l-mesabih*, sv. 3, str. 171; *El-Džami'u-s-sagir*, sv. 2, str. 672; *Džem'u-l-dževami'*, sv. 1, str. 449; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 264; *Mirkatu-l-mefatih*, sv. 9, str. 351; *Fejdu-l-kadir*, sv. 6, str. 278; *Et-Tadžu-l-džami'lil-usul*, sv. 5, str. 343.

³ *El-Firdevs*, sv. 4, str. 496; *El-'Ilelu-l-mutenahije*, sv. 2,

3. Preneseno je od Ebu Se'ida El-Hudrija da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Mehdi je naš, potomak Ehli bejta, ... ispunit će Zemlju pravdom i pravednošću kao što je ispunjena nepravdom i nasiljem. Živjet će ovoliko – i raširio je svoju lijevu ruku i dva prsta sa desnom rukom...“¹

4. Prenosi se od Katade, koji prenosi od Abdullaha ibn Hasa: „Pojavit će se Mehdi, a imat će 40 godina, kao da je čovjek iz Beni Israila.“²

5. Preneseno je od Muhammeda ibn Džubajra: „Mehdi ... dolazi iz Hidžaza sve dok ne sjedne na minber u Damasku, a imat će 18 godina.“³

6. Abdullah ibn Bešir prenosi od Ke'ba: „Mehdi pokazuje skrušenost Allahu kao što orao prilikom letenja spušta svoja krila.“⁴

str. 858, hadis 1439; *El-Bejan*, str. 118; *Zehairu-l-ukba*, str. 136; *'Ikdu-d-durer*, str. 60; *Mizamu-l-i'tidal*, sv. 3, str. 449; *Lisanu-l-mizan*, sv. 5, str. 24; *El-Fusulu-l-muhimme*, str. 284; *El-Džami'u-s-sagir*, sv. 2, str. 672; *Es-Sava'iku-l-muhrike*, str. 164; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 264; *Mirkatu-l-mefatih*, sv. 9, str. 350; *Levaihu-s-Sefavini*, sv. 2, str. 4; *Is'afu-r-ragibin*, str. 146; *Nuru-l-ebsar*, str. 187; *Fejdu-l-kadir*, sv. 6, str. 279.

¹ *El-Mustedrek 'ala-s-sahihajn*, sv. 4, str. 557; *'Ikdu-d-durer*, str. 60; *Feraidu-s-semtajn*, sv. 2, str. 330; *El-Mutteki El-Hindi*, *El-Burhanu*, str. 98; *Jenabi'u-l-mevdede*, str. 488.

² Ibn Hammad, *El-Fiten*, str. 258; Es-Sujuti, *El-Uref*, sv. 2, str. 232; *El-Burhanu*, str. 99; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 586.

³ *El-Burhanu*, str. 100; *'Ikdu-d-durer*, str. 63–64; *El-Uref*, sv. 2, str. 232; *Feraidu fevaidi-l-fikr*, str. 4.

⁴ Ibn Hammad, *El-Fiten*, str. 258; *'Ikdu-d-durer*, str. 65; *El-Uref*, sv. 2, str. 232; *El-Kavlu-l-muhtesar*, str. 98; *El-Burhan*, str. 101.

7. Preneseno je od Ibn Abbasa: „Mehdi je mladić od nas, Ehli bejta.“⁵

8. Abdurahman ibn ‘Auf od svog oca prenosi da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Zbilja, Allah će poslati iz mog potomstva čovjeka ... koji će napuniti Zemlju pravdom i pravednošću i uvećati imovinu obilno.“⁶

9. Preneseno je od Muhammeda ibn Džafe-ra da je Ali ibn Ebu Talib, a.s., rekao: „Doista, ovaj moj sin je prvak kako ga je i Božiji Poslanik, s.a.v.a., nazvao. Allah će izvesti iz njegovog potomstva čovjeka s imenom vašeg Vjerovjesnika, koji liči na njega po izgledu i čudi. Pojavit će se u vrijeme nemara ljudi, umrtvljenosti istine i očitosti nepravde; tako mi Allaha, kad ne bi ustao, vrat bi mu bio odsječen, njegovom ustanku će se radovati stanovnici neba. On će biti čovjek svjetlog čela, kukastog nosa, većeg stomaka, dugih bedara, a na desnom će bedru imati mladež. On će Zemlju ispuniti pravdom onako kako će biti ispunjena nepravdom i nasiljem.“⁷

⁵ *El-Fiten*, str. 102; *El-Uref*, sv. 2, str. 232; *El-Burhan*, str. 98; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 585; *Feraidu fevai-di-l-fikr*, str. 2.

⁶ *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 139, poglavljje 19; *Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 37, poglavljje 1; *Feraidu-s-semtajn*, sv. 2, str. 331, hadis br. 582; *El-'Arfu-l-verdi fi ahbari-l-Mehdi* (na margini *El-Havi*), sv. 2, str. 220; *Es-Sava'iku-l-muhrike*, str. 164, poglavljje 11; *El-Kavlu-l-muhtesar*, str. 43; *El-Burhan*, str. 84, poglavljje 1, hadis br. 32; *Is'afu-r-ragibin*, str. 146; *Jenabi'u-l-mevedde*, str. 433, poglavljje 73; *Feraidu Fevai-di-l-fikr*, str. 4, poglavljje 2.

⁷ *Sunenu Ebi Davud*, sv. 4, str. 108, hadis br. 4290; *Džami'u-l-usul*, sv. 5, str. 343; *Ikdu-d-durer fi ahba-*

10. Preneseno je od Sulejmana ibn Habiba da je čuo Ebu Umamu El-Bahilija kako govori da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Između vas i Rimljana će biti četiri primirja u jednom danu, a četvrto će se otvoriti rukom čovjeka iz porodice Herkula i trajat će sedam godina.“ Jedan čovjek iz Abdu-l-Kajsa koji se zvao Mustevred ibn Gilan upitao je: „Božiji Poslaniče, ko će tada biti predvodnik muslimana?“ i on mu je odgovorio: „Mehdi iz mog potomstva, koji će imati 40 godina, lice će mu biti poput blistave zvijezde, a na desnom obrazu će imati crni mladež.“¹

11. Hejsem ibn Abdurahman prenosi od Alija ibn Ebu Taliba, a.s.: „Mehdi će se roditi u Medini, u Poslanikovoj porodici, nosit će Poslanikovo, s.a.v.a., ime i odselit će se u Bejtu-l-Mekdis. Imat će gustu bradu, surmaste oči, sjajne zube, na licu mladež, kukast nos, blistat će, na ramenu će mu biti znak Vjerovjesnika, s.a.v.a., zastava će mu biti četvrtasta od crne vune s dlačicama i bujna. Nije se razvila otkako je Vjerovjesnik, s.a.v.a., preselio na Ahiret i neće se ni razviti sve dok se ne pojavi Mehdi kojeg će Allah podržati s tri hiljade meleka koji će udarati po licima i leđima onih koji mu se protive.“²

ri-l-muntezar, str. 45, poglavljje 1; *El-Mukaddime*, sv. 1, str. 391; *El-'Arfu-l-verdi fi ahbari-l-Mehdi* (na margini *El-Havi*), sv. 2, str. 214; *Ed-Durru-l-mensur*, sv. 6, str. 39; *Džem'u-l-dževami'*, sv. 2, str. 35; *Kenzu-l-ummali*, sv. 13, str. 647, hadis br. 37636; *Mirkatu-l-mefatih*, sv. 9, str. 363; *Jenabi'u-l-mevedde*, str. 432, poglavljje 72; *Et-Tadžu-l-džami'l-lil-usul*, sv. 5, str. 343.

¹ *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 137–138, poglavljje 18.

² *Ibid*, str. 140, poglavljje 18.

Položaj Imama Mehđija, a.s., kod Uzvišenog Allaha

Nakon što smo saznali ime i osobine Imama Mehđija, u ovom ćemo dijelu govoriti o Božanskoj vrijednosti koju će Imam Mehdi, a.s., stечti i Božanskom položaju iz kojeg će krenuti da bi izvršio svoju misiju i zauzeo položaj istinitog obećanog halife, kojem je pokornost obavezna po Božijoj zapovijedi, kroz nekoliko predaja.

1. Preneseno je od Enesa ibn Malika da je čuo Božijeg Poslanika, s.a.v.a., kako govorи: „Mi, djeca Abdu-l-Muttaliba, prvaci smo stanovnika Dženneta – ja, Hamza, Ali, Džafer, Hasan, Husejn i Mehdi.“³

2. Preneseno je od Ibn Abbasa: „Mehdi je ljepotan stanovnik Dženneta.“⁴

³ *Sunenu Ibn Madže*, sv. 2, str. 1368, poglavljе 34, hadis br. 4087; *El-Mustedreku ‘ala-s-sahihajn*, sv. 3, str. 211; *Tarihu Bagdad*, sv. 9, str. 343; *Metalibu-s-su’ul*, sv. 2, str. 81; *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 101, poglavljе 3; *Zehairu-l-’ukba*, str. 15 i 89; *Er-Rijadu-n-nedire*, sv. 3, str. 4 i 182, poglavljе 8; *Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 194, poglavljе 7; *Feraidu-s-semtajn*, sv. 2, str. 32, hadis br. 370; *El-Mukaddime*, sv. 1, str. 398; *El-Fusulu-l-muhimme*, str. 284; *Džem’u-l-dževami*’, sv. 1, str. 851; *Es-Sava’iku-l-muhrike*, str. 160, poglavljе 11; *El-Burhan*, str. 89, poglavljе 2, hadis br. 3; *Is ’afu-r-ragibin*, str. 124; *El-’Arfu-l-verdi fi ahbari-l-Mehdi* (na margini *El-Havi*), sv. 2, str. 214.

⁴ *El-Firdevs*, sv. 4, str. 222, hadis br. 6668; *El-Fusu-*

3. Ebu Hurejre prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.a., rekao: „Bit će u ovom ummetu halifa, Ebu Bekr i Omer nisu iznad njega.“¹

4. Abdullah ibn Omer prenosi da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Pojavit će se Mehdi. Iznad njega će biti oblak iz kojeg će neko dozivati: ‘Ovaj Mehdi je Božiji namjesnik, slijedite ga.’“²

5. Abdullah ibn ‘Amr prenosi da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Pojavit će se Mehdi, a iznad njega će biti melek koji doziva: ‘Zbilja, ovo je Mehdi, slijedite ga!’“³

lu-l-muhimme, str. 284; *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 118, poglavljje 8; *Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 199, poglavljje 7; *El-Burhan*, str. 171, poglavljje 12, hadis br. 2; *Kunuz-d-dekaik*, str. 152; *Nuru-l-ebsar*, str. 187; *Jenabi'u-l-mevedde*, str. 181, poglavljje 56.

¹ *El-Musannaf*, sv. 15, str. 198, hadis br. 19496; *El-Kamil fi du'esfai-r-ridžal*, sv. 6, str. 2433; *El-Burhan*, str. 172, poglavljje 12, hadis br. 6.

² *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 132, poglavljje 15; *Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 183, poglavljje 6; *Feraidu-s-semtajn*, sv. 2, str. 316, hadis br. 566–569; *El-Fusulu-l-muhimme*, str. 298; *El-'Arfu-l-verdi fi ahbari-l-Mehdi* (na margini *El-Havi*), sv. 2, str. 217; *Tarihu-l-hamis*, sv. 2, str. 288; *Nuru-l-ebsar*, str. 188 – 189.

³ *Telhisu-l-mutešabih*, sv. 1, str. 417; *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 133, poglavljje 16; *Feraidu-s-semtajn*, sv. 2, str. 316, hadis br. 569; *El-'Arfu-l-verdi fi ahbari-l-Mehdi* (na margini *El-Havi*), sv. 2, str. 217; *El-Kavlu-l-muhtesar*, str. 39; *El-Burhan*, str. 72, poglavljje 1, hadis br. 2; *Jenabi'u-l-mevedde*, str. 447, poglavljje 78.

Mehdi, a.s., Božiji namjesnik i posljednji Imam

Ako je obećani imam Mehdi zapravo Muhammed ibn Hasan El-'Askeri, a.s., a njegov položaj kod Allaha položaj istinskog halife kojem je pokornost obavezna, onda se postavlja pitanje postoji li još neki imam koji će doći nakon njega ili je on posljednji halifa od Imama Ehli bejta, a.s., po vjerovanju i iščekivanju šijija?

Sljedeće predaje iz knjige Ehli sunneta govore da je obećani Mehdi posljednji Imam i halifa, a.s.

1. Sevban prenosi da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Oko vašeg blaga će se međusobno boriti trojica, a sva trojica će biti sinovi halifa, ali ono neće pripasti nijednom od njih. Zatim će se pojaviti crne zastave s istoka, pa će ih pobiti kako ih niko prije nije pobio ... Pa kad ga vidite, zavjetujte mu se na vjernost čak i ako trebate puzeći po snijegu ići do njega, jer zbilja, on je Božiji namjesnik Mehdi.“⁴

2. Od Alija ibn Ebu Taliba, a.s., prenosi se: „Upitao sam Božijeg Poslanika hoće li Mehdi biti potomak nas, Imama upute, ili nekih drugih i

⁴ *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 104, poglavljje 3; *Sunenu Ibn Madže*, sv. 2, str. 1367, poglavljje 34, hadis br. 4084; *El-Mustedreku 'ala-s-sahihajn*, sv. 4, str. 463; *Tel-hisu-l-mustedrek*, sv. 4, str. 463; *Musned*, sv. 5, str. 277.

odgovorio mi je: „Bit će naš potomak, s nama se vjera završava kao što je s nama početa, posredstvom nas će se ljudi izbaviti iz zablude smutnje, kao što su se izbavili od zablude mnogoboštva. Posredstvom nas će im Allah vezati srca za vjeru nakon opasnosti smutnje, isto kao što im je vezao srca za Svoju vjeru nakon opasnosti širka.“¹

3. Ibn Hadžer El-Hejsemi, umro 974. hidžr. godine, prenosi da je Ebu-l-Hasan El-Abiri rekao: „Predaje su mutevatir i mustefid zbog mnoštva prenosilaca od Božijeg Poslanika, s.a.v.a., o njegovoj – Mehdijevoj – pojavi, da je iz njegovog Ehli bejta, da će Zemlju ispuniti pravdom, da će se pojaviti s Isaom, a.s., pa će mu pomoći u ubistvu Dedždžala kod kapije Ludd u Palestini, da će predvoditi ovaj ummet i da će Isa klanjati namaz za njim.“²

4. Šejh Es-Sabban, umro 1206. hidžr. godine, rekao je: „Mutevatir su predaje od Božijeg Poslanika, s.a.v.a., o njegovoj – Mehdijevoj – pojavi, da je on iz njegovog Ehli bejta, da će Zemlju napuniti pravdom, da će pomoći Isau, a.s., u ubistvu Dedždžala kod kapije Ludd³ u Palestini,

¹ *El-Mu'džemu-l-evset*, sv. 1, str. 136, hadis br. 157; *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 125, poglavljje 11; *Medžme'u-z-zevaid*, sv. 7, str. 316–317; *El-Mukaddime*, sv. 1, str. 396–397; *El-Fusulu-l-muhimme*, str. 288; *El-'Arfu-l-verdi fi ahbari-l-Mehdi* (na margini *El-Havi*), sv. 2, str. 217; *Džem'u-l-dževami'*, sv. 2, str. 67; *Es-Sava'iku-l-muhrike*, str. 163, poglavljje 11; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 598, hadis br. 39682; *El-Burhan*, str. 91, poglavljje 2, hadis br. 7; *Feraidu Fevaidi-l-fikr*, str. 3, poglavljje 1; *Nuru-l-ebsar*, str. 188.

² *Es-Sava'iku-l-muhrike*, str. 165.

³ Kenanitski grad u blizini Kudsa, oko 16 km od Yafe i

da će predvoditi ovaj ummet i da će Isa klanjati namaz za njim.“⁴

5. Hadis od Ebu Se’ida glasi: „Zemlja će biti ispunjena nepravdom i nasiljem, pa će se pojavitи čovjek iz moga potomstva...“⁵

oko 5 km udaljen od Er-Remle.

⁴ *Is ’afu-r-ragibin*, str. 140.

⁵ *El-Mustedreku ‘ala-s-sahihajn*, sv. 4, str. 558.

Mehdi, a.s., će predvoditi Isaa, a.s.

Ako dokazi preneseni u knjigama *Sahiha* i drugim knjigama potvrđuju istinitost Imama Mehdiјa, njega lično, njegova imena, rodoslovje i njegove osobine, postoje li druge svjedodžbe date muslimanima u vrijeme pojave koje će učvrstiti vjerovanje u njega, pokornost Imamu lično i spriječiti njegovo zastranjenje i povođenje za lažnim pozivateljima i strujama?

Sljedeće predaje potvrđuju ovu historijsku zbilju: Isa, a.s., će sići s neba i Imama Mehdiјa, a.s., uzeti za imama.

1. Ibn Ebu Šejbe je u svojoj knjizi *El-Musannef* zabilježio od Ibn Sirina: „Mehdi je iz ovog ummeta i on će predvoditi Isaa sina Merjeme.“¹

2. Ebu Nu'ejm je zabilježio od Abdullaha ibn Amra: „Kod Mehdiјa, a.s., će sići Isa sin Merjemin i za njim će klanjati.“²

3. El-Menavi je u komentaru hadisa „Naš je potomak taj za kojim će Isa obaviti namaz“ rekao: „Ruhullah će sići s neba na kraju vremena, kad se Dedždžal pojavi. Sići će u vrijeme sabah-namaza kod Bijele munare na istoku Damaska, pa će vidjeti kako Imam Mehdi, a.s., želi

¹ *El-Musannaf*, sv. 15, str. 198, hadis br. 19495.

² *El-Havi li-l-fetavi*, sv. 2, str. 78.

obaviti sabah-namaz; osjetivši njegov dolazak, pomaknut će se nazad kako bi Isa stao naprijed, pa će ga Isa staviti ispred sebe i klanjati za njim. Kolika li je ovo vrlina i čast za ovaj ummet!“¹

4. Ibn Burhan Eš-Šafi'i je o silasku Isaa, a.s., rekao: „Njegov će silazak biti u vrijeme sabah-namaza, pa će klanjati za Mehdijem, nakon čega će mu Mehdi reći: ‘Naprijed, o Ruhullah’, a on će reći: ‘Ti stani ispred jer je za tebe priređen džema’at...’“ i dodao je: „Preneseno je da će Mehdi izaći s Isaom i pomoći mu u ubistvu Dedždžala. Preneseno je i da je Mehdi potomak Božijeg Poslanika, s.a.v.a., iz Fatimine loze.“²

5. U knjizi *Fethu-l-bari* stoji: „I rekao je Ebu-l-Hasan El-Has'i El-Aburi u knjizi *Menakibu-š-Šafi'i*: ‘Mutevatir su predaje o tome da je Mehdi iz ovog ummeta i da će Isa klanjati za njim.’ To je naveo kao odgovor na predaju koju je Ibn Madže zabilježio od Enesa, a u kojoj stoji: ‘Nema Mehdija osim Isaa (znači da je Isa zapravo Mehdi).’ Potom je odbacio mišljenje Et-Tibija: ‘Predvodit će vas Isa dok je on u vašoj vjeri’ rekavši da će njegove riječi biti odbačene u drugom hadisu kod Muslima: ‘Pa će mu biti rečeno: Predvodi nas u namazu, a on će reći: ‘Ne, vi ste sami jedan nad drugim zapovjednici, zbog počasti ovog ummeta.’“ Zatim je prenio riječi Ibn El-Dževzija: „Kada bi Isa, a.s., stao ispred kao imam, pojavila bi se u nama nejasnoća i zapitali bismo se je li stao ispred kao zamjenik ili kao začetnik novog šerijata? Zato će klanjati kao me’mum – za imamom – kako se ne bi ukaljao

¹ *Fejdu-l-kadir*, sv. 6, str. 17.

² *Es-Siretu-l-halebijje*, sv. 1, str. 226–227.

prašinom sumnje, zbog riječi Božijeg Poslanika, s.a.v.a.: ‘Nema vjerovjesnika poslije mene.’“ Onda je autor *Fethu-l-barija* rekao: „I u Isaovom, a.s., obavljanju namaza, za čovjekom iz ovog ummeta, i to na kraju vremena – ahir-zeman – i u bliskosti nastupanja Časa, dokaz je za ispravno mišljenje koje glasi: Zemlja nikad ne ostaje bez Božijeg dokaza, a Allah najbolje zna.“³

6. Ibn Ebu Šejbe je zabilježio od Ibn Sirina: „Mehdi je iz ovog ummeta i on je taj koji će predvoditi Isaa, a.s., u namazu.“⁴

³ *Fethu-l-bari fi šerhi Sahih-i-l-Buhari*, sv. 6, str. 383–385.

⁴ *El-Musannaf*, sv. 15, str. 198, hadis br. 19495.

Mehdijeva zastava

Jedan od znakova koji čuvaju muslimane od skretanja u stranputicu jest opis zastave Imama Mehdija i njegov očekivani slogan, jer će njegova zastava biti znak koji će biti uputa onima koji išče-kuju njegovu pojavu. Navesti ćemo dva hadisa:

1. Preneseno je od Abdullaha ibn Šerika: „S Mehdijem će Poslanikova zastava biti El-Mugallibe – pobjedonosna. Kamo sreće da ga doživim, a ja sam mu pokoran.“¹
2. Preneseno je od Nevfa El-Bekalija: „Na zastavi Mehdija je napisano: *zavjet na vjernost pripada Allahu.*“²

¹ *El-Fiten*, str. 249, hadis br. 972; *El-Kavlu-l-muhtesar*, str. 100, poglavljje 3, hadis br. 35; *El-Burhan*, str. 152, poglavljje 7, hadis br. 24.

² *El-Fiten*, str. 249, hadis br. 973; *'Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 274, poglavljje 9; *El-Kavlu-l-muhtesar*, str. 101, poglavljje 3, hadis br. 36; *El-Burhan*, str. 152, poglavljje 7, hadis br. 25; *Feraidu Fevaidi-l-fikr*, str. 8, poglavljje 4; *Jenabi 'u-l-mevedde*, str. 435, poglavljje 73.

Davanje Imama Mehđija

Nema sumnje da će se pravda u svim vidovima ostvariti pod vođstvom Mehđija, a.s. Nebo i Zemlja će obilno prosipati svoja dobra, a njegova će vlast postati primjer Božanske obećane države koja će usrećiti čovjeka, budući da više neće postojati nepravda, usurpiranje, siromaštvo i korupcija.

Sljedeće predaje ukazuju na ove činjenice:

1. Preneseno je od Ebu Se'ida El-Hudrija da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Moj će ummet u vrijeme Mehđija biti obdaren blagodatima koje nikad nisu prije doživjeli. Nebo će se na njih obilno izlijevati, Zemlja neće ostaviti nijednu biljku da ne nikne, a imovina će se gomilati, pa će čovjek reći: 'O Mehdi, daruj mi', a on će reći: 'Uzmi.'“¹

2. Preneseno je od Ebu Se'ida El-Hudrija da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „U mom umetu će biti Mehdi, ako bude trajalo kratko, bit će sedam, a ako bude trajalo duže – devet godina, u kojima će moj ummet biti obasipan blago-

¹ *El-Fiten*, str. 253, hadis br. 992; *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 145, poglavljje 23; *'Ikdu-d-durer fi ahbari-l-muntezar*, str. 225, poglavljje 8; *El-Fusulu-l-muhimme*, str. 288–289; *Nuru-l-ebsar*, str. 189.

datima kakvima ni slične nikad nije doživio, pa će im Zemlja darovati svoje dobro i neće im ništa uskraćivati, a imovina će im se tada nagomilati, pa će čovjek ustati i reći: ‘O Mehdi, daruj mi’, a on će reći: ‘Uzmi!’¹

3. Preneseno je od Ebu Se’ida El-Hudrija da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „U mom umetu će se pojaviti Mehdi i živjet će pet, sedam ili devet“ – prenosilac sumnja u broj. Nakon što su upitali na šta se ti brojevi odnose, odgovorio je: „Na godine. Pa će mu doći čovjek i reći: ‘O Mehdi, daruj mi, daruj mi’ i on će mu napuniti odjeću koliko može ponijeti.“²

4. Preneseno je od Džabira ibn Abdullaха El-Ensarija da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Pojavit će se na kraju vremena halifa koji će imovinu davati sipanjem bez brojanja.“³

5. Muslim je u svom Sahihu zabilježio od

¹ *Sunenu Ibn Madže*, sv. 2, str. 1366, poglavljje 34, hadis br. 4083; *El-Mustedreku ‘ala-s-sahihajn*, sv. 4, str. 558; *El-Burhan*, str. 81, poglavljje 1, hadis br. 25 i str. 82, poglavljje 1, hadis br. 26.

² *Sunenu-t-Tirmizi*, sv. 4, str. 439; *El-’Ilehu-l-mutenahije*, sv. 2, str. 858, hadis 1440; *El-Bejan*, str. 107; *Miškatu-l-mesabih*, sv. 3, str. 24; *El-Mukaddime*, sv. 1, str. 393; *El-’Arfu-l-verdi fi ahbari-l-Mehdi* (na margini *El-Havi*), sv. 2, str. 215; *Es-Sava ’iku-l-muhrike*, str. 164, poglavljje 11; *Kenzu-l-ummal*, sv. 14, str. 262; *Mirkatu-l-mefatih*, sv. 9, str. 352; *Mešariku-l-envar*, str. 114, poglavljje 2; *Tuhfetu-l-ahvazi*, sv. 6, str. 404, hadis br. 2333; *Et-Tadžu-l-džami ’lil-usul*, sv. 5, str. 342–343.

³ *Mesabihu-s-sunne*, sv. 3, str. 488, hadis br. 4199. Također, zabilježen je jedan vrlo važan hadis u knjizi *El-Musannaf* od Abdurazzaka, sv. 11, str. 371, hadis br. 20770, poglavljje El-Mehdi.

Džabira ibn Abdullaha El-Ensarija da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., rekao: „Pojavit će se na kraju vremena – ahir-zemana – halifa koji će dijeliti imovinu bez brojanja.“⁴

⁴ *Sahihu Muslim (bi šerhi-n-Nevevi)*, sv. 18, str. 39.

Mu'džize Imama Mehđija

Ako je obećani Mehdi jedan od bezgrešnih Imama po vjerovanju imamijskih šija, onda ovaj Imam, a.s., treba imati božanske darove kao što su široko znanje i moć donošenja mu'džize koju će iznijeti ljudima kako bi se uvjerili u njegov imamet i hilafet na mjesto Poslanika, s.a.v.a., kao što je to bio slučaj s njegovim časnim očevima, jer su i njegovi očevi imali keramete i nadnaravna djela koja su pokazala njihov položaj kod Allaha.

Sljedeće predaje ukazuju na ovu činjenicu:

1. Prenosi se od Zapovjednika vjernih, Imama Alija, a.s.: „Mehdi će dati (skriveni) znak ptici, a ona će sjesti na njegovu ruku i zabiti štap u komad zemlje, pa će štap ozelenjeti i prolistati.“¹
2. Prenosi se od Zapovjednika vjernih, Imama Alija, a.s.: „Tri će se zastave razilaziti, jedna s Magribom – zapadna Afrika – jedna s Arapskog poluotoka i jedna iz Šama. Smutnja će među njima trajati godinu dana.“ Zatim je spomenuo dolazak Sufjanija i nasilje i nepravdu koju će činiti. Potom je spomenuo dolazak Mehđija i davanje prisege njemu između Rukna i Mekama – čoš-

¹ *El-Burhan*, str. 76, poglavje 1, hadis br. 14.

ka Ka'be i Ibrahimovog mekama – i rekao je: „On će voditi vojsku sve dok ne ode u Vadi-l-kura, mirno i polahko. Pridružit će mu se njegov amidžić El-Hasani s dvanaest hiljada konjanika, pa će mu reći: 'Amidžiću, ja sam preči ovoj vojsci od tebe. Ja sam sin Hasana i ja sam Mehdi.' Tad će mu Imam Mehdi odgovoriti: 'Ne, već sam ja Mehdi!' El-Hasani će ga upitati: 'Imaš li dokaz za to da ti dam prisegu?', a Mehdi će dati (skriveni) znak ptici, koja će sjesti na njegovu ruku i zabiti u komad zemlje štap, koji će ozelenjeti i prolistati. Tada će mu El-Hasani reći: 'Amidžiću, ovo pripada tebi!'“¹

¹ *El-Burhan*, str. 76, poglavje 1, hadis br. 15.

ZAKLJUČAK

Kroz ove rasprave je postalo jasno da vjerovanje u neophodnost pojave svjetskog obnovitelja na kraju vremena nije ograničeno na nebeske religije, već obuhvata i nereligiose filozofske i misaone škole. Pored toga što nebeske religije priznaju pojavu ovog obnovitelja, naučne studije o predskazanjima koja su navedena, posebno u dva Zavjeta, pokazale su da je ovaj obnovitelj zapravo Mehdi, a.s. Ulema iz raznih islamskih mezheba zabilježila je svoja priznanja rođenja Imama Mehdiјa, a.s., počevši od 260. hidžr. god. pa do danas. Prema tome, pažljivo promatranje svih hadisa o Mehdiјu, a.s., koji su navedeni u knjigama muslimana dovoljno je da se uvjeri u to da su sigurno izrečeni od strane Božijeg Poslanika, s.a.v.a., bez ikakve sumnje.

U knjigama ehli sunneta² u rezimiranju je utvrđen tevatur hadisa koje su zabilježili učenjaci i stručnjaci hadiskih znanosti u svojim mnogo-brojnim knjigama.³ Njihovi velikani, kao što su Tirmizi, umro 297. hidžr. god.,⁴ Ebu Džafer El-'Akili, umro 322. hidžr. god.,⁵ El-Hakim

² *Ibrazu-l-vehmi-l-meknun min kelami Ibn Haldun*, str. 437.

³ Prof. Muhammed Ali Dehil u svojoj knjizi *El-Imamu-l-Mehdi*, str. 259–365, nabrajaо je 30 knjiga Ehli sunneta.

⁴ *Sunenu-t-Tirmizi*, sv. 4, str. 505, hadis br. 2230–2231, i sv. 4, str. 506, hadis br. 2233.

⁵ *Ed-Du'efau-l-kebir*, sv. 3, str. 253, hadis br. 1257.

En-Nisaburi, umro 405. hidžr. god.,¹ El-Bejheki, umro 458. hidžr. god.,² El-Begavi, umro 510. hidžr. god.³ Ibn Esir, umro 606. hidžr. god.,⁴ El-Kurtubi El-Maliki, umro 671. hidžr. god.,⁵ Ibn Tejmije, umro 728. hidžr. god.,⁶ Ez-Zehebi, umro 748. hidžr. god.,⁷ El-Kendži Eš-Šafi'i, umro 658. hidžr. god.,⁸ Ibn Kajjim, umro 751. hidžr. god.⁹ i mnogi drugi istakli su vjerodostojnost hadisa o Mehdiju, kako je navedeno u njihovim knjigama. Druga grupa uleme ehli suneta naglasila je da su hadisi o Mehdiju mutevatir, a mi smo se zadovoljili navođenjem nekih od njihovih prenosilaca, kao što su El-Berbehari, umro 329. hidžr. god.,¹⁰ Muhammed Husejn El-Aburi Eš-Šafi'i, umro 363. hidžr. god., od kojeg je prenio El-Kurtubi El-Maliki,¹¹ El-Kurtubi El-Maliki, umro 671.

¹ *El-Mustedreku 'ala-s-sahihajn*, sv. 4, str. 429, 465, 553 i 558.

² El-Bejheki, *El-I'tikadu ve-l-hidaje ila sebili-r-rešad*, str. 127.

³ *Mesabihu-s-sunne*, sv. 3, str. 492–493, hadis br. 4210, 4213 i 4215.

⁴ Ibnu-l-Esir, *En-Nihaje fi garibi-l-hadisi ve-l-eser*, sv. 5, str. 254.

⁵ El-Kurtubi, *Et-Tezkire bi ahvali-l-mevta ve umuri-l-ahire*, sv. 1, str. 704, poglavljje Ma džae fi-l-Mehdi.

⁶ *Minhadžu-s-sunne*, sv. 4, str. 211.

⁷ *Telhisu-l-mustedrek*, sv. 4, str. 553 i 558.

⁸ *El-Bejan fi ahbari sahibi-z-zeman*, str. 500.

⁹ *El-Menaru-l-munif*, str. 130–135, hadis br. 326, 327, 329 i 331.

¹⁰ *El-Ihtidžadžu bi-l-eser 'ala men enkere-l-mehdi-jī-l-muntezar*, str. 28.

¹¹ *Et-Tezkire bi ahvali-l-mevta ve umuri-l-ahire*, sv. 1, str. 701; El-Muzni, *Tehzibi-l-kemal*, sv. 25, str. 146, hadis br. 5181.

hidžr. god.,¹² Džemaluddin El-Muzni, umro 742. hidžr. god.¹³ Ibn Kajjim, umro 751. hidžr. god.¹⁴ Ibn Hadžer El-Eskalani, umro 852. hidžr. god.¹⁵ i drugi. Osim toga, to su istovremeno predaje koje potvrđuju tevatur hadisa o Mehđiju i opisuju njegovu ličnost, izgled, postupke, kao i hadisi koji govore o njegovom imenu, rodoslovju, imenu majke i oca.

Predaje koje govore općenito konkretizirali smo predajama koje određuju njegovu ličnost, kao što su hadisi koji govore da je Mehđi potomak Abdu-l-Muttaliba, Ebu Taliba, Ehli bejta, a.s., Božijeg Poslanika, s.a.v.a., od Fatime, s.a., od Husejna, a.s., Imama Sadika, a.s., Ride, a.s., da je Božiji namjesnik na Zemlji, da je posljednji Imam, da će predvoditi Isaa, a.s., u namazu... Svi ovi hadisi koji konkretiziraju i određuju obećanog Mehđija čiji je dolazak na kraju vremena nagovijestio Pečat poslanika, Muhammed, s.a.v.a., pokazuju da je to Muhammed ibn Hasan El-Askeri ibn Ali El-Hadi ibn Muhammed El-Dževad ibn Ali Er-Rida. I tako nam postaje jasno da je Obećani Mehđi rođen u drugoj polovini trećeg stoljeća i da je on živ i zdrav.

Pridavanje važnosti detaljima njegovih tjelesnih i psihičkih svojstava i njegovih djelatnosti je još jedno istinito svjedočenje o nivou pažnje šerijata na određivanje obećanog svjetskog vođe lično i određivanje prave osobe kako se ne bi pomiješao

¹² *Et-Tezkire bi ahvali-l-mevta ve umuri-l-ahire*, sv. 1, str. 701.

¹³ *Tehzibu-l-kemal*, sv. 25, str. 146, hadis br. 5181.

¹⁴ *El-Menaru-l-munif*, str. 135.

¹⁵ *Tehzibu-l-kemal*, sv. 9, str. 125, hadis br. 201.

s nekom drugom i kako ovo pitanje ne bi iskoristili zlobnici, a da ne govorimo o tome kako takvo pridavanje važnosti uvećava sigurnost i pouzdanje tragača za svjetskim pitanjem Imama Mehdija, a.s., u islamskom opisu.

Dizajn korica
Bedrija Imamović

DTP
Fatima Kamali

Kako li je danas blisko svanuću sjutrašnjem!? O narode moj, ovo je vrijeme pojavljivanja svega obećanog i približavanja onoga što vi ne znate. Znajte dobro, ko god od nas dočeka te dane - kretat će se kroz njih sa svjetiljkom upaljenom i stupat će trgovima čestitih, da bi razvezao uzle, oslobođio se obaveza, razdijelio ujedinjene i ujedinio podijeljene. On će biti skriven od ljudi. Tragač neće naći tragove njegove makar ga pratio okom svojini. U danima tim, zasigurno, jedna skupina ljudi postat će oštra poput sablji oštih koje je kovač naoštrio. Pogled njihov bit će obasjan Objavom, tumačenje će im biti stavljeno u uši i napajani će biti pićem mudrosti i jutrom i večerom.

Staza rječitosti, govor 149.